

MUISTIO VAT-VERKOSTON YHTEISTYÖPÄIVISTÄ JOENSUUSSA II.-12.4. 2018

VAT-verkoston yhteistyöpäivien seminaariin valtion virastotalolle kokoontui 90 hengen ennätyskellisen suuri osallistujajoukko. Päivien teemana oli rikostaustaisten asuminen ja päihdekuntoutusjatkomot. Seminaarin avasi VAT-verkoston puheenjohtaja Markku Rautiainen. Siun soten tervehdyksen toi kehittämisjohtaja Anu Niemi. Siun sotessa ovat mukana kaikki Pohjois-Karjalan 14 kuntaa. Siun soten perustaminen ennakoii valtakunnallista sote-uudistusta. Kymmenen prosenttia Pohjois-Karjalan asukkaista käyttää 80 % sote-resursseista. Tavoitteena on jatkossa, että maakunnassa paljon palveluja tarvitseville nimetään palveluohjaaja.

Harri Lankinen, asumiskoordinaattori Siun soten sosiaalisen asumisen tukipalveluista esitteli asumisen polkua vapautuville vangeille aikuissosiaalityön näkökulmasta. Verkostoa kootaan ja palvelutarpeen arvio tehdään vankeusaikana. Asiakasohjausryhmä (ASO) kokoontuu vapautuvien asumisen ja tukitoimien suunnittelemiseksi yhdyskuntaseuraamuslaitoksen kutsumana. Asumisen tukipiste tarjoaa laadukasta palvelua asunnottomille. ASO-ryhmä on koettu tärkeäksi tukiverkoston rakentamisessa asiakkaalle.

Mika Moilanen Joensuun Kodit OY:sta kertoi yhteistyöstä ASO-ryhmässä ja Joensuun Seudun Nuorisoasuntoyhdistyksen Ilpo Simonen asumisen tukityöstä. Yhteistyö ASO-ryhmässä on toimivaa ja Joensuun kodit esim. hyötyy asukasvalinnassa asiakkaalle tarjolla olevasta tuesta saadusta tiedosta. Vankilajakson aikana päihdekuntoutuksen aloittaneet pärjäävät hyvin Josnan asunnoissa ja myös koevapaus on koettu asumisen onnistumisessa erittäin hyväksi toimintamalliksi. Työote on tärkeä: työntekijän usko onnistumiseen välittyy asiakkaalle.

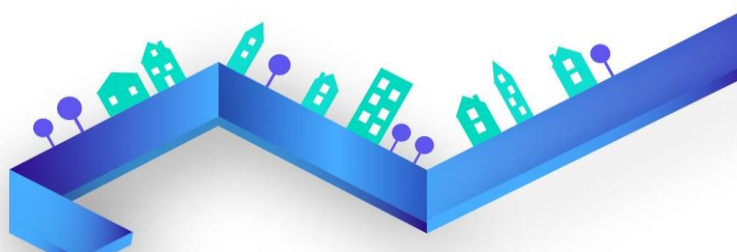
Katariina Waltzer Itä-Suomen yliopistosta kertoi tutkimuksestaan, joka perustui 135 hengen kyselyyn ja 14 hengen haastatteluihin. Tutkimus koski koettua hyvinvointia ja elämäntilannetta. Kolmatta kertaa vankilassa olleiden hyvinvointi selittyi keskeisesti ihmissuhteilla: hyvinvointi kasvaa, jos on hyviä perhe- ja ihmissuhteita. Ihmissuhde- ja tunnetaitojen opettelu olisikin tärkeää.

Erityisohjaajat Marjatta Kempainen Kuopion vapauttamisyksiköstä ja Petra Laatikainen Juuan vankilasta puhuivat koevapauden toteutuksesta ja yhteistyökuvioista. Valvottu koevapaus on mahdollista maks. 6 kk ennen vapautumista. Koevapauden valmistelussa verkostotyö on tärkeää asumisen ja esimerkiksi päihdekuntoutuksen järjestämisen kannalta.

Sosiaalityöntekijä Jarmo Hakulinen Siun soten Mielenterveys- ja päihdepalveluista kertoi, että MiePä- palvelut tuotetaan Siun sotessa yhtenä hallinnollisena ja toiminnallisena kokonaisuutena tavoitteena integraatio. Asumisen ASO-yhteistyö on tärkeää, koska päihdepalvelut pääsevät nopeasti mukaan asiakastyöhön. Koevapaus laitospäästössä perustuu hoidontarpeen arviointiin ja pääsääntöisesti se kestää korkeintaan 2 kk. Kirjallisen hoidon tarpeen arvio tekeminen vankilassa olisi tärkeää (miksi avohoito ei riitä, muutosmotivaation arviointi, tavoitteet kuntoutumisjaksolle, tavoitteet kuntoutuksen jälkeen).

Apulaisylilääkäri Sari Leinonen Siun sotesta kävi kattavasti läpi eri huumausaineiden käytön vaikutuksia, riskejä ja hoitovaihtoehtoja. Esimerkiksi muuntohuumeet ovat uusi ilmiö, joka aiheuttaa haittoja myös Pohjois-Karjalassa. Päihdeongelmaisten hoidossa kaikkein tärkeintä on hyvän hoitosuhteen rakentaminen.

Päihdehuollon palveluntuottajien paneelissa käytiin läpi rikostaustaisten kuntoutuksen onnistumisia ja haasteita. Paneeliin osallistuivat Teemu Vepsä Helppi-yhteisöstä, Katja Nätänen Hoitokoti Tuhkimo Oy:stä, Matti Härkönen

Hoitokoti Kuikanpesästä, Anna-Katriina Turunen Tervassalo Oy:stä ja Pia Vänskä Kostamokoti Oy:stä. Palveluntuottajat kokivat maksusitoumukset päihdehuoltoon liian lyhyiksi, kun työn alla on päihdeongelman lisäksi esim. asunnon hankkiminen, joka voi olla työlästä. Päihteistä irtautuminen edistää rikoksista irtautumista ja toisinpäin. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on yleensä sujuvaa. Tunteiden ja läheissuhteiden työstäminen on koettu tärkeäksi.

Iltapäiväkahvin jälkeen kuultiin kahden rikollisuudesta ja päihdeongelmasta irtautuneen nuoren miehen kokemuksista. Mika Törrön muutosmotivaatio heräsi pitkän alamäen ja useiden tuomioiden jälkeen, kun tuttu työntekijä suositteli päihdekuntoutusta. Mika pääsi vankilassa päihdeettömälle osastolle ja avovankilaan. Sen jälkeen hän pääsi päihdekuntoutukseen 3 kk hoitojaksolle, joka jatkui koevapauden jälkeenkin. Vertaistuki on ollut kuntoutumisessa todella tärkeää. Elämään on tullut tavoitteellinen treenaaminen ja oma vuokra-asunto. Sami Koposelle vankilatuomio oli käännteentekevä asia, se motivoi päihteistä irtautumiseen. Sami pääsi avovankilaan, josta alettiin järjestää koevapautta päihdekuntoutuslaitokseen. Koevapautta varten Sami sai päihdekuntoutuksen kautta välivuokratun asunnon ja sittemmin oman asunnon. On ollut tärkeää edetä rauhallisesti ja päivä kerrallaan.

Päivän loppuksi kansliapäällikkö Jari Horttanainen Joensuun kaupungilta kertoi erityisasumisen toimeenpano-ohjelmasta. Ohjelmassa mm. määriteltiin eri toimijoiden (kunnan ja sote-palvelujen järjestäjien) roolit erityisasumiseen liittyen. Näiden roolien läpikäyminen on myös varautumista SOTE-uudistukseen ja eri toimijoiden yhteistyö on vahvistunut.

Seminaaripäivään mahtui myös keskustelua ja verkostoitumista. Päivät kokosivat yhteen rikostaustaisten asumisen ja päihdekuntoutuksen toimijoita ja hankkeita Joensuusta ja lähialueilta ja muualta maasta. Joensuun seminaaripäivässä oli yli 90 osallistujaa ja lisäksi tapahtuma sai mediahuomiota: rikostaustaisten asunnottomuus nostettiin esille Ylen alueuutisissa, maakuntaradiossa ja Karjalaisessa.

Toiseen päivään oli ilmoittautunut nelisenkymmentä henkilöä tutustumiskäynneille ja verkoston työskentelyiltapäivään. Ensin tutustuttiin kansankahvila Soroppiin Joensuun keskustassa. Soroppi on matalan kynnyksen toimintakeskus, jossa on monipuolista toimintaa ja korkeat kävijämäärät. Sen jälkeen kuljettiin bussikyödyllä Siun soten päihdepalvelukeskukseen Nolja-kantielle. Siellä kuultiin toiminnasta ja jatkettiin keskustelua päihdekuntoutuksen reunaehdoista ja haasteista. Bussimatka jatkui aurinkoisessa Joensuussa kohti Josnan asutokohdetta Apilatiellä. Ilpo Simonen kertoi työskentelytavasta ja kiinteistöstä. Lopuksi käytiin NAL-asuntojen ja Josnan uudessa kohteessa Koulukadulla, jossa ihailtiin uusia, viihtyisiä asuntoja ja kuultiin mm. asukasvalinnan ja -sijoittelun käytännöistä.

Iltapäivällä kokoonnuttiin Ilosaaren Kerubin tiloihin yhteiseen työskentelyyn. Esittäytymiskierroksen ja keskustelujen kautta löytyi paljon hyödyllisiä yhteyksiä ja yhteistyön paikkoja eri hankkeiden ja toimijoiden välille. Keskusteluissa nostettiin esiin, että eräiden uusien hankkeiden taustalla on VAT-verkostossa syntyneitä kehittämissideoita ja yhteistyösuhteita ja verkostossa syntyneitä yhteistyötä kiiteltiin useissa puheenvuoroissa. Myös Joensuun yhteistyöpäivillä oli syntynyt uusia ideoita omaan työhön ja hyödyllisiä yhteistyösuhteita. Iltapäivän aikana jatkettiin myös keskustelua mm. päihdekuntoutusjatkumoista. Keskustelussa mm. toivottiin päihde- ja mielenterveyspalveluille parempia resursseja pitkäjänteisemmän kuntoutuksen mahdollistamiseksi.

Lämmin kiitos päivien onnistumisesta kaikille osallistujille, seminaaripäivän puhujille ja järjestelyistä ison vastuun ottaneelle Joensuun Seudun Nuorisotasuyhdistykselle!

Seuraavat VAT-yhteistyöpäivät pidetään 5.-6.9.18 Vaasassa ja 28.-29.11.18 Keravalla. Tervetuloa mukaan!

